

Kronika nr 22

Danuta Karczewicz

II Katedra i Klinika Okulistyki, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

Budząc się rano, pomyśl, jaki to wspaniały skarb żyć, oddychać i móc się radować.

Marek Aureliusz

Obecna kronika jest bardzo krótka. Ze względu na panującą epidemię koronawirusa Zjazd Okulistów Polskich oraz wiele konferencji zaplanowanych na pierwszą połowę 2020 r. nie mogło się odbyć.

14 grudnia 2019 r. w Rostocku odbyła się pierwsza Niemiecko-Polska Zimowa Konferencja Okulistyczna „I Baltic Sea Eye Conference”. Obrady toczyły się w pięknej neorenesansowej auli Rektoratu Uniwersytetu Rostockiego pod przewodnictwem prof. Thomasa Fuchslugera, dyrektora Kliniki Okulistyki Uniwersytetu Medycznego w Rostocku, oraz prof. Anny Machalińskiej, kierownik I Katedry i Kliniki Okulistyki Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Dodatkową atrakcją dla wszystkich uczestników konferencji był trwający w centrum Rostocku największy w północnych Niemczech jarmark bożonarodzeniowy w bezpośrednim sąsiedztwie Uniwersytetu.

Do udziału w tym spotkaniu zaproszeni zostali wybitni naukowcy z Polski i Niemiec, którzy zaprezentowali wykłady dotyczące diagnostyki i leczenia chorób rogówki, jaskry, a także chorób siatkówki. W konferencji uczestniczyło ok. 200 okulistów z Polski i Niemiec. Goście mieli możliwość wysłuchania wykładów w języku niemieckim i angielskim oraz skorzystania z polskiego tłumaczenia w czasie rzeczywistym.

Profesor Anna Machalińska miała na konferencji trzy wystąpienia. Pierwszy wykład, inauguracyjny, przybliżył słuchaczom historię i osiągnięcia Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego i profil naukowy I Katedry i Kliniki Okulistyki oraz odegrał rolę krótkiego wirtualnego spaceru po Szczecinie. Kolejny wykład dotyczył przeszczepów warstwowych rogówki. Uwagę słuchaczy zwróciły przeszczepienia błony Descemeta (*Descemet membrane endothelial keratoplasty* – DMEK), które prof. Machalińska wykonuje od dwóch lat. Przeszczepienia te cechują się przede wszystkim mniejszym ryzykiem odrzutu, szybszym procesem gojenia i zdecydowanie niższym astygmatyzmem pooperacyjnym w porównaniu z tradycyjnymi przeszczepami warstwowymi

tylnymi, dzięki czemu pacjenci mają szansę na odzyskanie pełnej ostrości wzroku po zabiegu. Ostatni wykład był poświęcony bezpieczeństwu i efektywności terapii doszkliskowej autologicznymi komórkami pobranymi ze szpiku kostnego u pacjentów ze zwyrodnieniem barwnikowym siatkówki. Zostały w nim podsumowane półroczne obserwacje grupy 30 pacjentów, u których zastosowano powyższe leczenie. Podzielono się pierwszymi wnioskami płynącymi z badania oraz dyskutowano nad dalszym kierunkiem rozwoju tej formy leczenia.

Ponadto uczestnicy konferencji wysłuchali wykładów docenta Dariusza Dobrowolskiego z Katowic, który omówił efekty leczenia u pacjentów, u których wykonano autologiczne przeszczepienie komórek macierzystych rąbka rogówki w ośrodku klinicznym w Sosnowcu, prof. Marcina Stopy z Poznania, który przedstawił metody leczenia retinopatii wcześniaków, oraz prof. Marty Misiuk-Hojło z Wrocławia, która podjęła temat postępowania w jaskrze normalnego ciśnienia. Naukowcy z renomowanych ośrodków z Niemiec, m.in. prof. Anselm Jünemann z Erlangen, wykładowca *European School for Advanced Studies in Ophthalmology*, prof. Rudolf F. Guthoff, wybitny specjalista w zakresie diagnostyki schorzeń rogówki, współautor jedynego na świecie podręcznika mikroskopii konfokalnej, prof. Joachim Esser z Essen czy dr Raffael Liegl z kliniki w Monachium, zaprezentowali najnowsze osiągnięcia w zakresie diagnostyki i leczenia jaskry, chorób siatkówki i rogówki.

Wykładom towarzyszyły występy artystek, które wykonały na wiolonczeli i fortepianie utwory Ludwika van Bethovena oraz Felixa Mendelssohna Bartholdy'ego.

Jedną z części konferencji została poświęcona historii Kliniki Okulistyki w Rostocku. Wygłoszono na niej również mowę pochwalną dla prof. Rudolfa Guthoffa, który z racji swoich zasług dla Kliniki Okulistyki i Uniwersytetu został uhonorowany medalem Carla Wilhelma von Zehendera. Podczas tej części niemieccy profesorowie zaznaczyli, jak ważny

CORRESPONDING AUTHOR

prof. dr hab. n. med. Danuta Karczewicz, II Katedra i Klinika Okulistyki, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, e-mail: adkarczewicz@gmail.com

wkład w przemiany ustrojowe ostatniego 40-lecia mieli Polacy. Zwrócono uwagę na rolę, jaką odegrało Porozumienie Szczecińskie w sierpniu 1980 r. Podkreślono znaczenie NSZZ „Solidarność” oraz pierwszego polskiego papieża Jana Pawła II, który sprawował swój pontyfikat w tych jakże trudnych dla Europy czasach. Upadek komunizmu nie nastąpiłby bez wydarzeń w Polsce, które dały początek burzy ustrojowej w całej Europie i doprowadziły do jednego z ważniejszych wydarzeń w najnowszej historii Niemiec – upadku muru berlińskiego 9 listopada 1989 r.

Konferencja była bardzo cenna dla lekarzy z obu krajów. Pozwoliła na wymianę doświadczeń, nawiązanie znajomości i poznanie procedur diagnostyki i leczenia schorzeń narządu wzroku. Była to pierwsza z planowanego cyklu konferencji, które w najbliższych latach będą organizowane zarówno w Niemczech, jak i w Polsce w ramach Zimowej Akademii Polsko-Niemieckiej.

W dniach 5–7 marca 2020 r. w Wiśle odbyło się XII Międzynarodowe Sympozjum „Postępy w diagnostyce i terapii schorzeń rogówki”. Wiosenne spotkanie zgromadziło w gościnnym Hotelu Gołębiowski blisko 1000 uczestników, którym organizatorzy zaoferowali liczne kursy, warsztaty i wykłady. Przez trzy dni na dwóch piętrach hotelu, rzecz można, „rzadzili” okuliści. Do współpracy i współtworzenia konferencji zaproszono także pielęgniarki z oddziałów i poradni okulistycznych, optometrystów i optyków, przedstawiciele banków tkanek i liczne firmy. Zaowocowało to szeroką ofertą kursów i warsztatów, dzięki którym każdy mógł się zapoznać z aktualną wiedzą medyczną.

Dzięki zaproszeniu wykładowców z kraju i z zagranicy udało się stworzyć atrakcyjny program obejmujący najnowsze osiągnięcia w dziedzinie okulistyki. Na czele Komitetów Organizacyjnego i Naukowego stanął, jak zwykle niezawodny, prof. dr hab. n. med. Edward Wylęgała z Katedry i Oddziału Klinicznego Okulistyki Wydziału Nauk Medycznych w Zabrzu, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

Konferencję rozpoczęły kursy. Pierwszy panel kursów w czwartkowe przedpołudnie składał się z 6 modułów: USG u praktyce okulistycznej (prowadzący: dr n. med. Jarosław Piłat), laserowe leczenie chorób siatkówki (prowadząca: dr n. med. Małgorzata Rebkowska-Juraszek), choroby infekcyjne rogówki (prowadzący: dr hab. n. med. Dariusz Dobrowolski), wykorzystanie połączonych technik obrazowania w diagnostyce ekstazji i innych patologii rogówkowych (prowadzący: dr n. med. Michał Milka), keratoprotezowanie (prowadzący: dr hab. n. med. Dariusz Dobrowolski), kwalifikacja do różnych technik chirurgii refrakcyjnej (prowadząca: dr n. med. Dominika Janiszewska-Bil). Równolegle zorganizowano warsztaty dotyczące zaopatrywania ran rogówki, które trwały aż do godziny 20.

W piątek odbyły się kursy: z orzecznictwa okulistycznego, prowadzony przez dr n. med. Wiktora Stopyrę, oraz z diagnostyki i leczenia zmian nowotworowych odcinka przedniego i aparatu ochronnego oka pod kierunkiem dr hab. n. med. Iwony Respond-Kubiak. Towarzyszyły im równoległe warsztaty organizowane przez firmy będące sponsorami imprezy.

Profesor dr hab. n. med. Edward Wylęgała podczas sesji w Wiśle

Profesor dr hab. n. med. Anna Machalińska oraz Univ.-Prof. Dr. med. Dr. rer. nat. Thomas Fuchsluger, 14 grudnia 2019 r., Rostock

Ostatni kurs z cyklu „Sobota rezydencja” zgromadził ponad 200 młodych lekarzy, którzy zapoznawali się z tematyką obrazowania w okulistyce. Wykłady prezentowane w czasie kursów przygotował zespół Katedry i Oddziału Klinicznego Okulistyki Wydziału Nauk Medycznych w Zabrzu wraz z doktorantami. Na koniec sesji rezydenci mogli przedstawić nagrodzone prace plakatowe.

Główną część konferencji otworzyła sesja omawiająca szeroko nowoczesne metody terapii chorób rogówki, które stosują polscy okuliści. Mówiono o keratoprotezach, zastosowaniach lasera escymerowego czy błony owodniowej w trudnych przypadkach okulistycznych. Poruszono także tematykę diagnostyki patologii rogówki łączącej metody obrazowania i genetykę. Czwartkowy wieczór zamknęła sesja poświęcona w całości przeszczepom warstwowym tylnym, na której polska grupa porównała swoje doświadczenia z dorobkiem lekarzy z Niemiec.

W piątkowy poranek odbyła się sesja dotycząca chorób oczodołu i możliwości terapeutycznych w tym obszarze.

Doktor hab. n. med. Wojciech Hautz

Dalsze sesje przedpołudniowe były poświęcone szeroko rozumianej tematyce powierzchni oka. Znalazły się w nich wystąpienia na temat filmu łzowego, nabłonka rogówki i brzegu powiek. Ciekawe były też wykłady naukowców zagranicznych dotyczące trudności w korekcji wad refrakcji, czy to za pomocą wszczepów wewnątrzgałkowych, czy też zabiegów refrakcyjnych.

Po południu rozpoczęła sesja 3D, podczas której przedstawiciele najważniejszych polskich ośrodków prezentowali możliwości tej techniki obrazowania pola operacyjnego, wywołując zresztą niemałe kontrowersje co do jej przyszłości. Ponieważ sesja ta łączyła chirurgię przedniego i tylnego odcinka, tuż po niej wystąpili specjaliści zajmujący się tylnym odcinkiem oka. Nietypowa była sesja poświęcona technikom chirurgicznym stosowanym w leczeniu zaburzeń powierzchni oka, bo część wystąpień wymagała transmisji satelitarnej, na szczęście łączyła nie zawiodły i wykładowcy (m.in. prof. Pasquale Aragona) mogli uczestniczyć w konferencji pomimo znacznych odległości, jakie nas dzieliły. Obrady w tym dniu zakończyło wystąpienie konsultanta krajowego w dziedzinie okulistyki płk. prof. dr. hab. n. med. Marka Rękasa poświęcone strategiom rozwoju polskiej okulistyki.

Na uwagę zasługuje Sesja Banków Tkanek z udziałem zastępcy dyrektora Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego do spraw Transplantacji „Poltransplant” dr. hab. n. med. Jarosława Czerwińskiego i konsultanta krajowego ds. okulistyki prof. dr. hab. n. med. Marka Rękasa, której tematem przewodnim były zasady alokacji rogówek.

Sobota również była bardzo intensywnym dniem naukowym. Sesje były poświęcone zaćmie, diagnostyce zapalenia rogówki, chirurgii refrakcyjnej, a także optometrii i optyce – pod patronatem PTOO i PSSK. Równolegle odbywał się kurs dla rezydentów oraz wspomagana przez Okręgową Izbę

Doktor hab. n. med. Joanna Gołębiwska

Pielęgniarek i Położnych podwójna sesja pielęgniarska, która zgromadziła 120 przedstawicielek i przedstawicieli oddziałów i poradni okulistycznych z całej Polski.

Cieszymy się, że tak wielu uczestnikom sympozjum udało się spotkać i dyskutować. Dziękujemy gościom, wykładowcom, sponsorom i wystawcom, bez których nie byłoby ono tak spektakularnym sukcesem. Na koniec szczególne podziękowania dla zespołu firmy InspireCongress i pań Elżbiety Bieślińskiej i Iwony Kukurendy, które koordynowały organizację i przebieg tego spotkania. Do zobaczenia zatem na kolejnej edycji – Cornea 2021.

Dziękujemy prof. Edwardowi Wylęgałowi oraz współpracownikom za zorganizowanie kolejnego wspaniałego Sympozjum.

Z wielką przyjemnością powiadamiam Państwa, że zwiększyło się grono doktorów habilitowanych. 10 kwietnia 2019 r. Rada II Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim i Oddziałem Fizjoterapii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego nadała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych dr n. med. Joannie Gołębiwskiej. Osiągnięcie naukowe pt. „Zastosowanie optycznej koherentnej tomografii i optycznej koherentnej tomografii angiografii w diagnostyce chorób siatkówki u dzieci i dorosłych” zostało udokumentowane cyklem sześciu prac oryginalnych opublikowanych w recenzowanych czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports. Jest ono kontynuacją głównych zainteresowań naukowych i zawodowych docent Joanny Gołębiwskiej, które koncentrują się przede wszystkim na zagadnieniach dotyczących nieinwazyjnej metody obrazowania siatkówki, naczyńówki oraz nerwu wzrokowego za pomocą optycznej koherentnej tomografii. Prace dotyczące zastosowania OCT angiografii u dzieci mają charakter nowatorski.

Dnia 16 kwietnia 2020 r. Rada Naukowa Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” podjęła uchwałę

w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk medycznych dr. n. med. Wojciechowi Hautzowi. Osiągnięciem naukowym jest monografia „Choroba Coatsa u dzieci”. W pracy opisano epidemiologię, objawy, klasyfikację, diagnostykę różnicową i efekty leczenia pacjentów z tą rzadką chorobą siatkówki. Pracę oparto na materiale zebranym w ciągu dwudziestu lat pracy klinicznej. Docent Wojciech Hautz w 1994 r. rozpoczął pracę w Klinice Okulistyki Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”. W 1995 r. dzięki Fundacji Batorego odbył 6-miesięczny staż w zakresie dziecięcej onkologii okulistycznej w St. Bartholomew’s Hospital oraz Moorfields Eye Hospital w Londynie. Dzięki zdobytemu doświadczeniu współorganizował ośrodek nowoczesnego leczenia guzów wewnątrzgałkowych u dzieci w Centrum Zdrowia Dziecka. W 2004 r. obronił z wyróżnieniem

pracę doktorską „Ocena wyników leczenia retinopatii wcześniaków przy pomocy laserowej fotokoagulacji”. Od 2011 r. pełni funkcję kierownika Kliniki Okulistyki Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie. Zajmuje się diagnostyką i leczeniem schorzeń narządu wzroku u dzieci. Największe doświadczenie obejmuje leczenie retinopatii wcześniaków, guzów wewnątrzgałkowych, chirurgię zaćmy i jaskry dziecięcej, zeza oraz odwarstwienia siatkówki (operacje wgłabiające).

Składam Państwu serdeczne gratulacje. Życzę dalszych sukcesów naukowych, realizacji wytyczonych celów oraz szczęścia w życiu osobistym.

Mam nadzieję, że epidemia koronawirusa zostanie pokonana i będziemy mogli spotykać się na naukowych konferencjach. Moim respondentom dziękuję za przesłane informacje.

Dołącz do PTO!

Wysokość składki

Wpłacający	Kwota
Lekarz	200 zł
Lekarz emeryt, rencista	100 zł
Lekarz rezydent	100 zł

Zasady wpłat

Składka za dany rok jest płatna **najpóźniej do 31 marca danego roku*** (wpłata po tym terminie powoduje ustanie członkostwa zgodnie z par. 13, ust. 1, pkt 4 Statutu PTO i nie gwarantuje otrzymania bezpłatnej prenumeraty „Kliniki Ocznej”):

- **on-line** po zalogowaniu się w serwisie <https://pto.com.pl>,
- **przelewem tradycyjnym** – dane do przelewu:

odbiorca:

Polskie Towarzystwo Okulistyczne

ul. Lindleya 4

02-005 Warszawa

konto bankowe nr: 55 1600 1462 1837 5550 7000 0001

tytuł przelewu: składka członkowska PTO na rok...

nazwa oddziału PTO

PESEL oraz (jeśli płaci ktoś inny) imię i nazwisko osoby, za którą płacona jest składka

*W związku z pandemią COVID-19 decyzją Zarządu PTO okres opłacania składki członkowskiej zostaje w bieżącym roku wydłużony do **31 maja 2020 r.**